

ಮನೆಗೆ ಬಂದ 'ಜಾನಪದ ಜಂಗಮ'

■ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ತಲವಾಟ, ಸಾಗರ

ಸಾಗರದಿಂದ ಜೋಗಫಾಲ್ಸ್ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಹಳ್ಳಿಯಾಗಿರುವ ತಲವಾಟದ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ 1987ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಜಂಗಮ, ಜಾನಪದ ಗಾರುಡಿಗ, ಜಾನಪದ ಭಿಷ್ಣು ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕರೀಂಖಾನ್‌ರು ಬಂದು ಹೋಗಿರುವುದು ನಮಗೆ ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಸವಿ ನೆನಪಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಡಾ. ಎಸ್.ಕೆ. ಕರೀಂಖಾನ್‌ರು ನಿಗರ್ವಿ, ಮುಗ್ಧ ಸ್ವಭಾವದ ಅಪಾರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಸರಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರು.

ಮಲೆನಾಡು ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವತಿಯಿಂದ ತಾಳಗುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಕರೀಂಖಾನ್‌ರು ವಯೋಸಹಜ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ನಡುವೆಯೂ ಋಷಿ ಋಷಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ, ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಮುಸ್ಸುರಮತ್ತಿತರರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ನಮ್ಮ ಆದರಾತಿಥ್ಯ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಗುಂಡೂ ಸೀತಾರಾಮರಾವ್, ತಲವಾಟ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಭಾಗವತ, ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತರಾಗಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. 27

ಯಕ್ಷಗಾನದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಕರೀಂಖಾನ್‌ರು ಮೆಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪದ್ಯ ರಚನೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲಾವಿದರ ಅಭಿನಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ.... ಹೀಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ಅವರು ರಚಿಸಿದ್ದ 'ವನಮಾಲೀ ವೈಕುಂಠಪತೆ, ಘನಶೂಲಿ ಕೈಲಾಸಪತೆ, ಚಂದನ ಲೇಖಿತ ಕೌಸ್ತುಭಧಾರಿ, ಭಸ್ಮ ವಿಭೂಷಿತ ಯೋಗ ವಿಹಾರಿ... ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಈಶ್ವರನನ್ನು ವ್ಯವೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸುವ ಗೀತೆ ಮತ್ತು 'ಬಾರೇ ನೀ ಚೆಲುವೆ, ನಿನ್ನಿಂದ ಚಂದ ಮಕರಂದ...ದಂತಹ ಶೃಂಗಾರ ಸಂದರ್ಭದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಯಕ್ಷ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಕುರಿತು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರು.

ತಂದೆ ಅಫಾನಿಸ್ತಾನದವರು, ತಾಯಿ ಸೌದಿ ಅರೇಬಿಯಾದವರು. ಇವರ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿ ಸಕಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, 8ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಓದಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದು, ರಾಮಾಯಣದ ಪ್ರಭಾವ, ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ 80 ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ, ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾವೀರರು, ಗೊಮ್ಮಟೇಶ್ವರನ ಕುರಿತು ಗೀತೆ

ರಚಿಸಿದ್ದು ಮಾತಿನ ನಡುವೆ ಬಂತು. 'ನೀವು ರಚಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗೀತೆಗಳೆಷ್ಟು' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ 'ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ' ವೆನ್ನುವಂತೆ ಕೈ ತಿರುಗಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಮುಗ್ಧ ಸ್ವಭಾವ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರ ಅಪಾರ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಬಡತನ, ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಕೆಲವರು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹಾಡು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಚಾರಗೊಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಮಾತು ಬಂದಾಗಲೂ ಅವರದು ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಮನೋಭಾವ.

ಸಿನಿಮಾ ಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೇವೆ ಅಪಾರ. ಇಳಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸುತ್ತಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹಾಲಕ್ಕಿ ಜನಾಂಗದ ಹಾಡುಗಳು, ಬಡಗು, ತೆಂಕುತಿಟ್ಟಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

'ನಟವರ ಗಂಗಾಧರ... ಉಮಾಶಂಕರ... ಈ ಲೀಲಾ ವಿನೋದ.. ವಿಹಾರ' ಸ್ವರ್ಣಗೌರಿ ಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಕರೀಂಖಾನ್‌ರು ಬರೆದ ಗೀತೆ. 1962 ರಲ್ಲಿ ಈ ಚಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನವಾಗಿತ್ತು. ಡಾ. ಅಶ್ವಥ್ ಇವರ ನಟನೆಯ ಈ ಗೀತೆಯಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದ ಡಾ. ಬಾಲಮುರಳಿಶ್ಯ ಸಿನಿಮಾ ಗಾಯನ ರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು. ನಶ್ವರ ಬದುಕಿನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವೇ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಈ ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದವೂ ಅರ್ಥ ಗರ್ಭಿತ. ಇವರು ಬರೆದ ಇಂತಹ ಗೀತೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಅಮರ. ನಮಗೆ ಎಸ್. ಕೆ. ಕರೀಂಖಾನ್ ಅವರ ನೆನಪು ಸದಾ ಹಸಿರು.